TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2011. gada 27. janvārī*

Lieta C-490/09

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2009. gada 30. novembrī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv Ž. Rozē [*G. Rozet*] un E. Traversa [*E. Traversa*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Luksemburgas Lielhercogisti, ko pārstāv K. Šilcs [*C. Schiltz*], pārstāvis, kam palīdz A. Rodešs [*A. Rodesch*], *avocat*,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — franču.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], tiesneši A. Arabdžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents), A. Ross [*A. Rosas*], U. Lehmuss [*U. Lõhmus*] un P. Linda [*P. Lindh*],

ģenerāladvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],
sekretārs B. Fileps [*B. Fülöp*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 28. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savu prasību Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, atstājot spēkā Luksemburgas Sociālā nodrošinājuma kodeksa (*Code de la sécurité sociale luxembourgeois*) 24. pantu, kurā nav pieļauta citā dalībvalstī veiktu biomedicīnisku analīžu izdevumu atlīdzināšana, nosakot, ka izdevumus par šādām analīzēm apmaksā tikai trešā persona, kā arī *Union des caisses de maladie* [Slimokasu apvienības] Statūtu 12. pantu, kurā ir paredzēts, ka, lai varētu atlīdzināt izdevumus par citā dalībvalstī veiktām

biomedicīniskām analīzēm, ir jābūt pilnībā ievērotiem atbrīvojuma no maksāšanas nosacījumiem, kas ir paredzēti Luksemburgas iekšējos nolīgumos, Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi EKL [49.] pantā paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

2 Luksemburgas Sociālā nodrošinājuma kodeksa 24. pantā, redakcijā, kas piemērojama šajā tiesvedībā (*Mémorial, A* 2008, 790. lpp.; turpmāk tekstā — "Sociālā nodrošinājuma kodekss"), ir noteikts:

"Izdevumus par sniegtajiem veselības aprūpes pakalpojumiem atlīdzina, vai nu *Caisse nationale de santé* [Valsts slimokasei] (agrāk — "*Union des caisses de maladie*" [Slimokasu apvienība]) un slimokasēm atlīdzinot apdrošināto personu veiktos izdevumus, vai arī *Caisse nationale de santé* tieši veicot izdevumu apmaksu, un šādā gadījumā veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējam prasījuma tiesības pret apdrošināto personu ir tikai Statūtos noteiktā maksājuma apmērā. Ja nolīgumā nav iekļauts pretējs noteikums, tieša izdevumu apmaksa tiek piemērota tikai šādām darbībām, pakalpojumiem un piegādēm:

— laboratorijas analīzes un pārbaudes;

[..]."

3 Lietas dalībnieki ir vienisprātis par to, ka Luksemburgas tiesiskajā regulējumā par sociālo nodrošinājumu nav paredzēta iespēja atlīdzināt izdevumus par laboratorijas analīzēm un pārbaudēm Sociālā nodrošinājuma kodeksa 24. panta izpratnē, atlīdzinot sociāli apdrošināto personu izdevumus par šīm analīzēm un pārbaudēm.

4 Atbilstoši *Union des caisses de maladie* Statūtu 12. panta pirmajai un otrajai daļai, to versijā, kura izriet no koordinētā teksta, kas ir spēkā no 1995. gada 1. janvāra (*Mémorial, A* 1994, 2989. lpp.; turpmāk tekstā — "Statūti"):

"Pakalpojumi un piegādes, kas tiek atlīdzināti Luksemburgas veselības apdrošināšanas sistēmas ietvaros, ir ierobežoti ar tiem, kuri ir paredzēti [Sociālā nodrošinājuma] kodeksa 17. pantā un ir iekļauti tā paša kodeksa 65. pantā minētajās nomenklatūrās vai arī šiem Statūtiem pievienotajos sarakstos.

Izdevumu par saņemtajiem pakalpojumiem atlīdzināšanu no veselības apdrošināšanas sistēmas var prasīt tikai tad, ja šie pakalpojumi ir sniegti atbilstoši [Sociālā nodrošinājuma] kodeksa 61. un 75. pantā paredzēto nolīgumu noteikumiem."

Pirmstiesas procedūra

5 Komisijai tika iesniegtas divas sūdzības saistībā ar atteikumu atlīdzināt pacientu — Luksemburgas sociālā nodrošinājuma shēmas dalībnieku — izdevumus par biomedicīniskām analīzēm, kuras ir veiktas citās dalībvalstīs, nevis Luksemburgas Lielhercogistē.

6 Vienā no šiem gadījumiem izdevumu atlīdzināšana tika atteikta, pamatojoties uz to, ka valsts tiesiskajā regulējumā ir paredzēts, ka slimokases tieši apmaksā izdevumus par šādām analīzēm, un tāpēc attiecīgā slimokase nebija tiesīga veikt izdevumu atlīdzināšanu, jo tās rīcībā nav attiecīgā pakalpojuma izcenojumu.

7 Komisija uzskata, ka otrajā gadījumā izdevumu atlīdzināšana par Vācijā veiktām asins un ultraskaņas analīzēm tika atteikta tādēļ, ka atlīdzināt var tikai izdevumus par pakalpojumiem, kuri ir paredzēti Statūtos, un ka pakalpojumiem ir jābūt veiktiem atbilstoši dažādu piemērojamo valsts iekšējo nolīgumu noteikumiem. Šajā gadījumā Luksemburgas un Vācijas veselības aprūpes sistēmu atšķirību dēļ sūdzības iesniedzējam neesot bijis iespējams izpildīt izdevumu par šīm analīzēm atlīdzināšanai paredzētos nosacījumus. Komisija norāda, ka, piemēram, paraugus analīzei ņēma ārsts pats, savukārt Luksemburgas tiesiskajā regulējumā ir noteikts, ka šīs analīzes ir jāveic "atsevišķā laboratorijā". Taču Vācijā šādu prasību neesot iespējams izpildīt.

8 Pēc iepriekš minēto sūdzību saņemšanas Komisija 2007. gada 23. oktobrī nosūtīja Luksemburgas Lielhercogistei brīdinājuma vēstuli, kurā tā norādīja, ka, atstājot spēkā Sociālā nodrošinājuma kodeksa 24. pantu un Statūtu 12. pantu, tiek pārkāpti EKL 49. panta noteikumi.

9 Ar 2007. gada 17. decembra vēstuli šī dalībvalsts atbildēja uz šo brīdinājuma vēstuli, norādot, ka tā apzinās savus pienākumus, kas tai izriet no Savienības tiesībām, un ka tās nodoms ir, pirmkārt, paredzēt vispārēju risinājumu Komisijas norādītajai problēmai un, otrkārt, izturēties "pragmatiski" pret "atsevišķiem gadījumiem", kuri varētu rasties starplaikā.

10 Luksemburgas Lielhercogiste tomēr norādīja uz vairākām tehniskām grūtībām, lai ievērotu minētos pienākumus. Tā tostarp atsaucās uz to, ka *Union des caisses de maladie* nav iespējams analoģiski piemērot izcenojumus, lai atlīdzinātu ārzemēs radušos izdevumus, tādēļ ka pastāv īpaši valsts nosacījumi par biomedicīnisku analīžu izdevumu atlīdzināšanu, kā arī uz to, ka grozījumu veikšana Statūtos ir sociālo partneru kompetencē.

11 Uzskatot, ka tā no Luksemburgas iestādēm nav saņēmusi nekādu ciešu apņemšanos novērst apgalvoto pienākumu neizpildi, Komisija 2008. gada 16. oktobrī nosūtīja Luksemburgas Lielhercogistei argumentētu atzinumu, aicinot to izpildīt tās no EKL 49. panta izrietošos pienākumus divu mēnešu termiņā no šī paziņojuma saņemšanas brīža.

12 Pēc sarakstes starp Luksemburgas Lielhercogisti un Komisiju, kuras laikā šī dalībvalsts tostarp apgalvoja, ka Luksemburgas slimokasēm ir izteikts aicinājums atlīdzināt izdevumus par biomedicīniskām analīzēm, kas ir veiktas ārpus Luksemburgas teritorijas, piemērojot Luksemburgas izcenojumiem analoģiskus izcenojumus, ka Slimokasu Apvienība ir tikusi aicināta veikt grozījumus tās statūtos un ka grozījumi Sociālā nodrošinājuma kodeksā tiks veikti nevis izolēti, bet gan ar nākamo vispārējo reformu, Komisija uzskatīja, ka nav tikusi pieņemta neviena tiesību norma, ar ko būtu grozīts strīdīgais valsts tiesiskais regulējums, un līdz ar to tā nolēma celt šo prasību.

Tiesvedība Tiesā

13 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2010. gada 19. aprīļa rīkojumu Dānijas Karalistei tika atļauts iestāties lietā Luksemburgas Lielhercogistes prasījumu atbalstam.

14 Tā kā Dānijas Karaliste informēja Tiesu, ka tā atsakās no iestāšanās šajā lietā, ar Tiesas priekšsēdētāja 2010. gada 14. jūlija rīkojumu šī dalībvalsts tika izslēgta no reģistra kā persona, kas iestājusies lietā.

Par prasību

Lietas dalībnieku argumenti

15 Komisija uzskata, ka Sociālā nodrošinājuma kodeksa 24. pants un Statūtu 12. pants rada nepamatotu pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu EKL 49. panta izpratnē.

16 Komisija apgalvo, ka veselības aprūpes pakalpojumi ir pakalpojumi iepriekš minētā EKL 49. panta izpratnē un ka šis pants nepieļauj tāda valsts tiesiskā regulējuma piemērošanu, kas pakalpojumu sniegšanu starp dalībvalstīm padara grūtāku nekā pakalpojumu sniegšanu dalībvalsts teritorijā. Komisija turklāt uzskata, ka, kaut arī Savienības tiesības neietekmē dalībvalstu kompetenci organizēt to sociālā nodrošinājuma sistēmas un noteikt sociālā nodrošinājuma pabalstu piešķiršanas nosacījumus, šīs kompetences īstenošanā dalībvalstīm tomēr ir jāievēro Savienības tiesības.

17 Slimokasu tiešās apmaksas sistēma izdevumiem par laboratorijas analīzēm un pārbaudēm neesot piemērojama gadījumā, ja laboratorija, kurā vēršas Luksemburgas sociālā nodrošinājuma shēmas dalībnieks, atrodas ārpus Luksemburgas teritorijas. Fakts, ka valsts tiesiskajā regulējumā nav paredzēts atlīdzināt izdevumus par minētajiem pakalpojumiem nekā citādi kā vien ar šo [tiešās apmaksas] sistēmu, tādējādi izslēdzot iespēju, ka šādam sociālā nodrošinājuma shēmas dalībniekam tiek atlīdzināti izdevumi par citā dalībvalstī, nevis Luksemburgas Lielhercogistē veiktām biomedicīniskām analīzēm un pārbaudēm.

18 Komisija atgādina, ka Tiesa jau ir lēmusi, ka dalībvalstīm, kurās ir pabalstu natūrā sistēmas, ir jāiedibina mehānismi vēlākai izdevumu atlīdzināšanai par veselības aprūpes pakalpojumiem, kas sniegti citā dalībvalstī, nevis tajā, kuras [sociālā nodrošinājuma sistēmai] ir piesaistīti apdrošinātie.

19 Turklāt pat gadījumā, ja Luksemburgas iestādes piemērotu atlīdzināšanas sistēmu, gadījumos, kad analīzes vai pārbaudes ir veiktas citās dalībvalstīs, nevis Luksemburgas Lielhercogistē, izdevumi par šiem pakalpojumiem nevarētu tikt atlīdzināti, ja tie netiktu sniegti, pilnībā ievērojot attiecīgajās Luksemburgas tiesību normās paredzētos nosacījumus. Šajā ziņā, lai varētu atlīdzināt ar minētajiem pakalpojumiem saistītos izdevumus, tiekot prasīts, lai tie tiktu veikti "atsevišķā analīžu laboratorijā". Taču Vācijā un arī citās dalībvalstīs ārsti paši veicot šādas analīzes.

20 Ar Luksemburgas tiesiskajā regulējumā paredzētajiem atlīdzināšanas nosacījumiem tādējādi esot ieviesta diferenciācija atkarībā no veida, kādā dalībvalstīs tiek nodrošināta veselības aprūpe. Tādējādi tas, vai Luksemburgas sociālā nodrošinājuma shēmas dalībniekam tiks atlīdzinātas izmaksas vai nē, ir atkarīgs no dalībvalsts, kurā viņš ir saņēmis veselības aprūpes pakalpojumu. Komisija norāda, ka, piemēram, ja Luksemburgas sociālā nodrošinājuma shēmas dalībnieks dosies uz Franciju vai Beļģiju, kur visbiežāk analīzes tiek veiktas "atsevišķās laboratorijās", viņa izdevumi tiks atlīdzināti. Komisija apgalvo, ka, ja šis apdrošinātais turpretī dosies uz Vāciju, kā tas bija vienas no sūdzībām, kuras tika iesniegtas Komisijā, gadījumā, viņa izdevumi netiks atlīdzināti.

21 Komisija uzskata, ka Tiesa ir nolēmusi, ka nosacījumi, ar kādiem tiek piešķirta sociālā nodrošinājuma pakalpojumi apdrošināšanas dalībvalstī, ir piemērojami arī pacientiem, kuri saņem veselības aprūpes pakalpojumus citā dalībvalstī, taču tie nedrīkst būt diskriminējoši, ne arī veidot šķēršļus brīvai personu apritei. Savukārt Luksemburgas tiesiskajā regulējumā paredzētie nosacījumi esot tieši saistīti ar veidu, kādā dalībvalstis organizē savu veselības sistēmu, un pacientiem līdz ar to nekādi neesot iespējams ietekmēt veidu, kādā tiek sniegti šie veselības aprūpes pakalpojumi. Turpretī

analīzes veids saglabājoties nemainīgs neatkarīgi no tā, vai to veic ārsts savā kabinetā vai tā tiek veikta slimnīcā vai "atsevišķā laboratorijā".

22 Tādēļ Sociālā nodrošinājuma kodeksa 24. pants un Statūtu 12. pants atturot Luksemburgas sociālā nodrošinājuma shēmas dalībniekus vērsties pie medicīnas pakalpojumu sniedzējiem, kuri ir reģistrēti citās dalībvalstīs, nevis Luksemburgas Lielhercogistē, un tādējādi veidojot nepamatotu pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu.

23 Saistībā ar risku nolīgumu sistēmai, kura rezultātā pakalpojuma sniedzēji — šīs nolīgumu sistēmas dalībnieki — vairs nebūšot ieinteresēti piekrist nolīgtajām cenām, ja izdevumus par pakalpojumiem atlīdzinās par tādu pašu izcenojumu neatkarīgi no tā, vai pakalpojumu sniedzējs ir dalībnieks vai nē, Komisija apgalvo, ka Luksemburgas Lielhercogiste šajā ziņā nav sniegusi nevienu pierādījumu. Turklāt slimokasu tiešās apmaksas sistēma esot labvēlīga pakalpojumu sniedzējiem, kuri ir dalībnieki iekšējo nolīgumu sistēmā, jo, domājams, pakalpojumu sniedzēji, kas nav dalībnieki, saviem pacientiem nevar piedāvāt šādu apmaksas sistēmu.

24 Attiecībā uz rīkojumu slimokasēm atlīdzināt izdevumus par biomedicīniskām analīzēm, kas veiktas ārpus Luksemburgas teritorijas, Komisija uzskata, ka administratīvu praksi, ko valsts pārvalde var mainīt pēc savas patikas un kas nav pietiekami publiskota, nevar uzskatīt par pienācīgu Savienības tiesībās noteikto pienākumu izpildi.

25 Luksemburgas Lielhercogiste uzskata, ka slimokasu atteikums atlīdzināt izdevumus par analīzēm citā dalībvalstī reģistrētā laboratorijā ir pretējs EKL 49. pantam.

26 Luksemburgas Lielhercogiste tomēr apgalvo, ka dalībvalstīm joprojām ir ekskluzīva kompetence attiecībā uz veselības aprūpes sistēmas organizēšanu, finansēšanu un veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, un vaicā, vai tai noteiktais pienākums atlīdzināt izdevumus par šiem pakalpojumiem, bez tiesībām iepriekš tos izvērtēt, nav pretrunā samērīguma principam, kurš ir noteikts EKL 5. panta trešajā daļā. Šāds pienākums aizskarot dalībvalstu suverēnās varas prerogatīvas attiecīgajā nozarē un liekot Luksemburgas Lielhercogistei veikt radikālas izmaiņas tās veselības aprūpes sistēmas organizēšanā.

27 Iepriekš minētā dalībvalsts turklāt norāda, ka tās veselības aprūpes sistēma ir balstīta uz pakalpojumu sniedzēja pienākuma būt par dalībnieku iekšējo nolīgumu sistēmā principu un slimnīcu iekļaušanas budžetā principu. Šajā sistēmā tiekot ņemti vērā sociālās politikas apsvērumi, piedāvājot vienādas privilēģijas gan pilsoņiem ar pieticīgiem ienākumiem, gan tiem, kuru ienākumi ir augsti. Šo sistēmu varēs saglabāt tikai tad, ja liels skaits sociāli apdrošināto personu to tiešām izmantos, un slimokasu tiešās apmaksas mehānisms ir veids, kā sasniegt šādu rezultātu.

28 Savukārt, ja turīgākajiem sociāli apdrošinātajiem būtu ļauts brīvi izmantot veselības aprūpes pakalpojumus dalībvalstīs, kas atrodas kaimiņos Luksemburgas Lielhercogistei, būtu apdraudēta solidaritāte, kas nepieciešama Luksemburgas veselības aprūpes sistēmas funkcionēšanai. Šajā dalībvalstī reģistrētie veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji līdz ar to atteiktos pakļauties nosacījumiem, kuri izriet no iekšējo nolīgumu sistēmas. Lai garantētu, ka daži pakalpojumu sniedzēji turpina piedalīties iekšējo nolīgumu sistēmā, sarunās par iekšējā nolīguma noslēgšanu esot bijis jāpiekrīt izcenojumu paaugstināšanai.

29 Luksemburgas Lielhercogiste tomēr norāda, ka tai nav nolūka iebilst tam, ka tiktu grozītas tiesību normas, ko savā prasībā apstrīd Komisija. Šādi grozījumi tikšot veikti ar visaptverošu attiecīgās nozares reformu, bet, kamēr tā nav īstenota, *Inspection générale de la sécurité sociale* [Galvenā sociālā nodrošinājuma inspekcija] esot devusi skaidrus, precīzus un saistošus rīkojumus, ar ko slimokasēm ir noteikts pienākums atlīdzināt izdevumus par laboratorijas analīzēm, kuras ir veiktas citās dalībvalstīs, un

kuru neievērošanas sekas būšot pretēja lēmuma darbības apturēšana vai pat pilnīga tā atcelšana. Tādējādi esot nodrošināts, ka EKL 49. panta prasības tiek ievērotas.

30 Luksemburgas Lielhercogiste līdz ar to uzskata, ka Komisijas prasība ir jānoraida.

Tiesas vērtējums

31 Komisija pārmet Luksemburgas Lielhercogistei EKL 49. pantā noteikto pienākumu neizpildi, jo, pirmkārt, šī dalībvalsts savā tiesiskajā regulējumā attiecībā uz sociālo nodrošinājumu nav paredzējusi iespēju atlīdzināt izdevumus par laboratorijas analīzēm un pārbaudēm, kas veiktas citā dalībvalstī, Sociālā nodrošinājuma kodeksa 24. panta izpratnē, atlīdzinot sociāli apdrošināto personu veiktos izdevumus par šīm analīzēm un pārbaudēm, bet ir paredzējusi vienīgi tiešu izdevumu segšanu, ko veic slimokases. Komisija pārmet, otrkārt, ka šī dalībvalsts atbilstoši Statūtu 12. pantam katrā ziņā ir izvirzījusi nosacījumu, ka, lai slimokases varētu atlīdzināt izdevumus par citā dalībvalstī veiktām biomedicīniskām analīzēm, ir jābūt pilnībā ievērotiem atbrīvojuma no maksāšanas nosacījumiem, kas ir paredzēti šajā pantā minētajos valsts iekšējos nolīgumos.

32 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka Savienības tiesības, saprotams, neietekmē dalībvalstu kompetenci organizēt to sociālā nodrošinājuma sistēmas un, tā kā Eiropas Savienības līmenī šīs sistēmas nav saskaņotas, katras dalībvalsts tiesību aktos ir jānosaka sociālā nodrošinājuma pabalstu piešķiršanas nosacījumi, tomēr šīs kompetences īstenošanā dalībvalstīm ir jāievēro Savienības tiesības, it īpaši noteikumi par pakalpojumu sniegšanas brīvību (it īpaši skat. 2001. gada 12. jūlija spriedumu lietā C-157/99 *Smits* un *Peerbooms*, *Recueil*, I-5473. lpp., 44.–46. punkts; 2003. gada 13. maija spriedumu lietā C-385/99 *Müller-Fauré* un *van Riet*, *Recueil*, I-4509. lpp., 100. punkts; 2006. gada

16. maija spriedumu lietā C-372/04 *Watts*, Krājums, I-4325. lpp., 92. punkts, kā arī 2010. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-173/09 *Elchinov*, Krājums, I-8889. lpp., 40. punkts).

33 Šajā ziņā EKL 49. pants nepieļauj tāda valsts tiesiskā regulējuma piemērošanu, kas pakalpojumu sniegšanu starp dalībvalstīm padara grūtāku nekā pakalpojumu sniegšanu vienīgi dalībvalsts teritorijā (1998. gada 28. aprīļa spriedums lietā C-158/96 *Kohll*, *Recueil*, I-1931. lpp., 33. punkts, un 2010. gada 15. jūnija spriedums lietā C-211/08 Komisija/Spānija, Krājums, I-5267. lpp., 55. punkts).

34 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai uz maksas medicīnas pakalpojumiem attiecas noteikumi par pakalpojumu sniegšanas brīvību (it īpaši skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Kohll*, 29. punkts, un lietā *Elchinov*, 36. punkts) un nav nozīmes tam, vai aprūpe tiek sniegta slimnīcā vai ārpus tās (2001. gada 12. jūlija spriedums lietā C-368/98 *Vanbraekel* u.c., *Recueil*, I-5363. lpp., 41. punkts; iepriekš minētie spriedumi lietā *Müller-Fauré* un *van Riet*, 38. punkts, un lietā *Watts*, 86. punkts, kā arī 2010. gada 5. oktobra spriedums lietā C-512/08 Komisija/Francija, Krājums, I-8833. lpp., 30. punkts).

35 Tiesa tāpat ir nospriedusi, ka pakalpojumu sniegšanas brīvība ietver pakalpojumu saņēmēju, tostarp personu, kurām ir jāsaņem medicīniskā aprūpe, brīvību doties uz citu dalībvalsti, lai tur saņemtu šos pakalpojumus (skat. 1984. gada 31. janvāra spriedumu apvienotajās lietās 286/32 un 26/83 *Luisi* un *Carbone*, *Recueil*, 377. lpp., 16. punkts, kā arī iepriekš minētos spriedumus lietā *Watts*, 87. punkts; lietā *Elchinov*, 37. punkts, un lietā Komisija/Francija 31. punkts).

36 Turklāt apstāklis, ka valsts tiesiskais regulējums attiecas uz sociālā nodrošinājuma jomu un it īpaši veselības apdrošināšanas jomā ar to ir paredzēta pabalstu natūrā sistēma, nevis izdevumu atlīdzināšanas sistēma, nenozīmē, ka medicīnas pakalpojumi neietilpst šīs pamatbrīvības piemērošanas jomā (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Müller-Fauré* un *van Riet*, 103. punkts; lietā *Watts*, 89. punkts, kā arī lietā Komisija/Spānija, 47. punkts).

37 Pirmkārt, attiecībā uz Komisijas prasību par to, ka nav paredzēta iespēja atlīdzināt izdevumus par laboratorijas analīzēm un pārbaudēm Sociālā nodrošinājuma kodeksa 24. panta izpratnē, atlīdzinot sociāli apdrošināto personu izmaksas par šīm analīzēm un pārbaudēm, vispirms ir jānorāda, ka šī prasība attiecas tikai uz izdevumu segšanu par veselības aprūpi, ko ir snieguši medicīnas pakalpojumu sniedzēji, kuri nav noslēguši nolīgumus ar Luksemburgas slimokasēm, jo izdevumus par veselības aprūpi sedz slimokases ar tiešās apmaksas sistēmu, ja veselības aprūpes pakalpojuma sniedzējs ir dalībnieks iekšējo nolīgumu sistēmā.

38 Šajā ziņā, kaut arī valsts tiesiskajā regulējumā par sociālo nodrošinājumu sociāli apdrošinātajiem nav liegta iespēja vērsties pie medicīnas pakalpojumu sniedzējiem, kuri ir reģistrēti citās dalībvalstīs, nevis Luksemburgas Lielhercogistē, tajā tomēr nav paredzēts atlīdzināt izdevumus par veselības aprūpes pakalpojumu, ko ir sniedzis pakalpojumu sniedzējs, kurš nav dalībnieks iekšējo nolīgumu sistēmā, pat ja šāda atlīdzināšana ir vienīgais veids, kā segt šādus izdevumus par veselības aprūpi.

39 Tā kā ir zināms, ka Luksemburgas sociālā nodrošinājuma sistēma balstās uz pakalpojumu sniedzēju pienākumu būt dalībniekiem iekšējo nolīgumu sistēmā, tie pakalpojumu sniedzēji, kas ir noslēguši nolīgumu ar Luksemburgas slimokasēm, pārsvarā ir reģistrēti šajā dalībvalstī.

40 Protams, kādas dalībvalsts slimokases var nodibināt līgumattiecības ar pakalpojumu sniedzējiem ārpus valsts teritorijas. Tomēr nešķiet, ka liels skaits pakalpojumu sniedzēju no citām dalībvalstīm slēgs nolīgumus ar šīm slimokasēm, jo to izredzes uzņemt šajās slimokasēs apdrošinātus pacientus ir visai nenoteiktas un ierobežotas (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Müller-Fauré* un *van Riet*, 43. punkts).

41 Līdz ar to tiktāl, ciktāl attiecīgā Luksemburgas tiesiskā regulējuma piemērošanas sekas ir tādas, ka faktiski tiek izslēgta iespēja atlīdzināt izdevumus par tām laboratorijas analīzēm un pārbaudēm Sociālā nodrošinājuma kodeksa 24. panta izpratnē, kuras veic gandrīz vienīgi un, iespējams, vienīgi tādi medicīnas pakalpojumu sniedzēji, kuri ir reģistrēti citās dalībvalstīs, nevis Luksemburgas Lielhercogistē, šāds tiesiskais regulējums var atturēt vai pat kavēt Luksemburgas sociālā nodrošinājuma shēmas dalībniekus vērsties pie šādiem medicīnas pakalpojumu sniedzējiem un rada šķērsli pakalpojumu sniegšanas brīvībai gan šiem sociāli apdrošinātajiem, gan arī pakalpojumu sniedzējiem.

42 Savai aizstāvībai Luksemburgas Lielhercogiste norāda, ka, ja Luksemburgas sociālā nodrošinājuma shēmas dalībnieki varētu brīvi saņemt veselības aprūpes pakalpojumus citās dalībvalstīs, pastāvētu risks, ka tās veselības apdrošināšanas sistēma tiks apdraudēta, jo tādā gadījumā pie Luksemburgā reģistrētiem medicīnas pakalpojumu sniedzējiem vērsīsies nepietiekams skaits apdrošināto un šie pakalpojumu sniedzēji atteiksies piekrist no iekšējo nolīgumu sistēmas izrietošajiem nosacījumiem.

43 Šajā ziņā Tiesa ir atzinusi, pirmkārt, ka mērķis saglabāt līdzsvarotus un visiem pieejamus medicīnas un slimnīcu pakalpojumus var arī veidot atkāpi sabiedrības veselības aizsardzības interesēs atbilstoši EKL 46. pantam, ja šāds mērķis palīdz sasniegt augstāku veselības aizsardzības līmeni (iepriekš minētie spriedumi lietā *Kohll*, 50. punkts; lietā *Müller-Fauré* un *van Riet*, 67. un 71. punkts, kā arī lietā *Watts*, 104. punkts), un, otrkārt, ka nevar izslēgt, ka būtisku draudu iespējamība sociālā nodrošinājuma sistēmas finansiālajam līdzsvaram var būt būtisks vispārējo interešu apsvērums, kas var pamatot pakalpojumu sniegšanas brīvības šķērsli (iepriekš minētie spriedumi lietā *Kohll*, 41. punkts; lietā *Müller-Fauré* un *van Riet*, 73. punkts; lietā *Watts*, 103. punkts, kā arī lietā *Elchinov*, 42. punkts).

44 Tomēr Luksemburgas Lielhercogiste nav pierādījusi, ka pastāv šāds risks, un nav paskaidrojusi, kādēļ izdevumu neatlīdzināšana par laboratorijas analīzēm un pārbaudēm, kuras ir veikuši medicīnas pakalpojumu sniedzēji, kas ir reģistrēti citās

dalībvalstīs, ir piemērota, lai garantētu sabiedrības veselības aizsardzības mērķa sasniegšanu, un nepārsniedz šī mērķa sasniegšanai objektīvi nepieciešamo.

45 Pie tam, atbildot uz argumentu, atbilstoši kuram dalībvalstis būšot spiestas atkāpties no to veselības apdrošināšanas sistēmu pamatprincipiem un struktūras un tikšot apdraudēta ne vien to brīvība ieviest tādu sociālā nodrošinājuma sistēmu, kādu tās vēlas, bet arī šīs sistēmas funkcionēšana, tostarp, ja, organizējot piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem, tām būtu jāievieš atlīdzināšanas mehānismi par veselības aprūpes pakalpojumiem, kas saņemti citās dalībvalstīs, ir jānorāda, ka Tiesa iepriekš minētā sprieduma lietā *Müller-Fauré* un *van Riet* 102. punktā jau ir nospriedusi, ka, lai īstenotu EK līgumā garantētās pamatbrīvības, dalībvalstīm neizbēgami ir jāveic pielāgojumi savās sociālā nodrošinājuma sistēmās, tomēr no tā neizriet, ka var uzskatīt, ka tādēļ tiek apdraudēta to suverēnā kompetence šajā jomā.

46 Turklāt saistībā ar Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā (OV L 149, 2. lpp.), piemērošanu dalībvalstīm, kurās ir pabalstu natūrā sistēmas vai valsts veselības aprūpes dienesti, ir jāiedibina mehānismi vēlākai izdevumu atlīdzināšanai par pakalpojumiem, kas saņemti citā dalībvalstī, nevis kompetentajā dalībvalstī (iepriekš minētais spriedums lietā *Müller-Fauré* un *van Riet*, 105. punkts). Šajā ziņā kompetentajai dalībvalstij, kurā pastāv pabalstu natūrā sistēma, nekas neliedz ierobežot atlīdzinājuma apmēru, uz kādu var pretendēt pacienti, kuri ir saņēmuši veselības aprūpes pakalpojumus citā dalībvalstī, ja vien šie ierobežojumi ir pamatoti ar objektīviem, nediskriminējošiem un pārskatāmiem kritērijiem (iepriekš minētais spriedums lietā *Müller-Fauré* un *van Riet*, 107. punkts).

47 Visbeidzot, attiecībā uz rīkojumiem, ko izdevusi *Inspection générale de la sécurité sociale*, uz kuriem atsaucas Luksemburgas Lielhercogiste, lai pierādītu, ka nepastāv apgalvotā valsts pienākumu neizpilde, pietiek atgādināt, ka tikai administratīvo praksi vien, kas radusies šādu rīkojumu piemērošanas dēļ un kas pēc savas būtības ir

grozāma pēc iestāžu gribas un nav pienācīgi publiskota, nevar uzskatīt par no Līguma izrietošo pienākumu pienācīgu izpildi (it īpaši skat. 2007. gada 13. decembra spriedumu lietā C-465/05 Komisija/Itālija, Krājums, I-11091. lpp., 65. punkts).

48 Līdz ar to ir jākonstatē, ka, savā tiesiskajā regulējumā attiecībā uz sociālo nodrošinājumu neparedzot iespēju atlīdzināt izdevumus par laboratorijas analīzēm un pārbaudēm, kas veiktas citā dalībvalstī, Sociālā nodrošinājuma kodeksa 24. panta izpratnē, atlīdzinot sociāli apdrošināto personu ar šīm analīzēm un pārbaudēm saistītos izdevumus, bet paredzot tikai tiešu izdevumu segšanu, ko veic slimokases, Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi EKL 49. pantā paredzētos pienākumus.

49 Otrkārt, attiecībā uz Komisijas prasību, kas attiecas uz Statūtu 12. pantu, uzreiz ir jāatgādina, ka pienākumu neizpildes procedūras atbilstoši EKL 226. pantam ietvaros Komisijai ir jāpierāda, ka pastāv apgalvotā pienākumu neizpilde, sniedzot Tiesai informāciju, kas vajadzīga, lai tā varētu pārbaudīt, vai pastāv šī pienākumu neizpilde (it īpaši skat. 2010. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-160/08 Komisija/Vācija, Krājums, I-3713. lpp., 116. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Francija, 56. punkts).

50 Turklāt no Tiesas Reglamenta 38. panta 1. punkta c) apakšpunkta un ar to saistītās judikatūras izriet, ka prasības pieteikumā ir jāietver strīda priekšmets un izvirzīto pamatu kopsavilkums un tie ir jānorāda pietiekami skaidri un precīzi, lai atbildētājs varētu sagatavot savu aizstāvību un lai Tiesa varētu veikt kontroli. No tā izriet, ka galvenie faktiskie un tiesiskie apstākļi, ar kuriem ir pamatota prasība, prasības pieteikumā ir jānorāda loģiski un saprotami un ka prasības pieteikumā ietvertajiem prasījumiem ir jābūt formulētiem nepārprotami, lai izvairītos no tā, ka Tiesa lemj *ultra petita* vai arī nelemj par kādu iebildumu (skat. 2008. gada 21. februāra spriedumu lietā C-412/04 Komisija/Itālija, Krājums, I-619. lpp., 103. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā

Komisija/Spānija, 32. punkts, un 2010. gada 28. oktobra spriedumu lietā C-508/08 Komisija/Malta, Krājums, I-10589. lpp., 16. punkts).

51 Pirmkārt, ir jānorāda, ka attiecībā uz Statūtu 12. pantu Komisija pārmet Luksemburgas Lielhercogistei, ka tā ir paredzējusi nosacījumu, ka, lai tiktu segti izdevumi par citā dalībvalstī veiktām biomedicīniskām analīzēm, ir jābūt pilnībā ievērotiem nosacījumiem, kas šajā ziņā ir paredzēti attiecīgajā valsts tiesiskajā regulējumā. Komisija arī apgalvo, ka šie nosacījumi ir "acīmredzami nesamērīgi".

52 Šajā ziņā, kā pieteikumā par lietas ierosināšanu uz to ir norādījusi pati Komisija, Tiesa ir nolēmusi, ka nosacījumi, lai saņemtu sociālā nodrošinājuma pakalpojumus, kuru noteikšana ir dalībvalstu kompetencē, tāpat kā to kompetencē ir noteikt atlīdzināmo garantēto apdrošināšanas izmaksu apmēru tikai tajās robežās, kādas noteiktas sociālā nodrošinājuma sistēmā, tiktāl, ciktāl šie nosacījumi nav diskriminējoši vai neierobežo brīvu personu pārvietošanos, ir spēkā arī attiecībā uz citā dalībvalstī, nevis tajā, kuras sociālā nodrošinājuma sistēmai pieder apdrošinātais, saņemtajiem veselības aprūpes pakalpojumiem (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Müller-Fauré* un *van Riet*, 106. punkts).

53 Taču, izņemot prasību, ko Komisija ir identificējusi gan brīdinājuma vēstulē, gan argumentētajā atzinumā, kā arī savā prasības pieteikumā, atbilstoši kurai "biomedicīniskas analīzes" ir jāveic "atsevišķā laboratorijā", Komisija savos procesuālajos rakstos nekādi nav aprakstījusi šos nosacījumus. Tā nav arī precizējusi, konkrēti kādās Luksemburgas tiesību normās tie ir noteikti.

54 Tādējādi Komisija nav sniegusi Tiesai vajadzīgo informāciju, lai tā varētu pārbaudīt šādu nosacījumu neatbilstību EKL 49. pantam.

55 Otrkārt, attiecībā uz šī sprieduma 53. punktā minēto prasību ir jākonstatē, ka Komisija nav ne tikai identificējusi Luksemburgas tiesību normu, kurā ir paredzēta šāda prasība, bet tā nav arī skaidri un precīzi noteikusi šīs prasības piemērošanas jomu, kā arī nav norādījusi, attiecībā uz kādiem medicīnas pakalpojumiem šī prasība ir piemērojama.

56 Šajā ziņā ne Komisijā iesniegtās sūdzības apraksts, ne arī precizējumi, ko Komisija sniedza tiesas sēdē, nav ļāvuši noskaidrot šos lietas aspektus.

57 Tiesas sēdē Komisija šajā jautājumā apgalvoja, ka valsts pienākumu neizpildes jomā tai nav izmeklēšanas pilnvaru un ka lietas izmeklēšanā tā ir atkarīga no atbildēm, ko tā saņem no dalībvalstīm, un no sadarbības ar tām.

58 Tomēr šis apstāklis vien neļauj Komisijai nepildīt šī sprieduma 49. un 50. punktā minētos pienākumus.

59 Tiesa tiešām ir nolēmusi, ka no EKL 10. panta izriet, ka dalībvalstīm ir labticīgi jāsadarbojas ar Komisiju izmeklēšanā, kas uzsākta saistībā ar EKL 226. pantu, un jāsniedz tai visa informācija, ko tā šajā sakarā pieprasa (skat. 2004. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-82/03 Komisija/Itālija, Krājums, I-6635. lpp., 15. punkts, un 2010. gada 4. marta spriedumu lietā C-221/08 Komisija/Īrija, Krājums, I-1669. lpp., 60. punkts).

60 Tomēr no Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem neizriet ne tas, ka Komisija būtu lūgusi Luksemburgas Lielhercogisti sniegt tai ziņas par piemērojamo tiesisko regulējumu, ne arī tas, ka šī iestāde būtu pārmetusi Luksemburgas Lielhercogistei no EKL 10. panta izrietošo pienākumu neizpildi.

61 Visbeidzot, attiecībā uz prasību, kas minēta šī sprieduma 53. punktā, Komisija nav pierādījusi tās ierobežojošo raksturu attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas brīvību, bet ir aprobežojusies ar atšķirību uzskaiti starp dažādu valstu sociālā nodrošinājuma

sistēmām, kuras saglabājas, nepastāvot saskaņošanai Savienības tiesību līmenī (šajā ziņā skat. 1986. gada 15. janvāra spriedumu lietā 41/84 *Pinna*, *Recueil*, 1. lpp., 20. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Spānija, 61. punkts).

62 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka Komisija nav pierādījusi, ka, paturot spēkā Statūtu 12. pantu, kurā ir paredzēts nosacījums, ka, lai slimokases atlīdzinātu izdevumus par veselības aprūpes pakalpojumiem un piegādēm, ir jābūt pilnībā ievērotiem šajā pantā minētajos iekšējos nolīgumos paredzētajiem atbrīvojuma no maksāšanas nosacījumiem, Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi EKL 49. pantā paredzētos pienākumus.

63 No iepriekš minētā izriet, ka Komisijas prasība attiecībā uz Statūtu 12. pantu ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

64 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 3. punkta pirmajai daļai, ja lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, Tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala vai ka lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Tā kā lietas dalībnieku prasības ir apmierināmas tikai daļēji, katrs lietas dalībnieks sedz savus tiesāšanās izdevumus pats.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) neparedzot iespēju tiesiskā regulējuma attiecībā uz sociālo nodrošinājumu ietvaros atlīdzināt izdevumus par laboratorijas analīzēm un pārbaudēm, kas veiktas citā dalībvalstī, Sociālā nodrošinājuma kodeksa 24. panta, tā versijā, kas piemērojama šajā tiesvedībā, izpratnē, atlīdzinot sociāli apdrošināto personu ar šīm analīzēm un pārbaudēm saistītos izdevumus, bet paredzot tikai tiešu izdevumu segšanu, ko veic slimokases, Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi EKL 49. pantā paredzētos pienākumus;

2) pārējā daļā prasību noraidīt;

3) Eiropas Komisija un Luksemburgas Lielhercogiste sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

[Paraksti]